

Ψηφιακή επανάσταση

Με αφορμή τη δημιουργία της εφαρμογής Gov.gr Wallet και τις κατά καιρούς πρωτοβουλίες ψηφιοποίησης συγκεκριμένων λειτουργιών της δημόσιας διοίκησης, έγινε πρόσφατα αναφορά από τον Πρωθυπουργό για μια ψηφιακή επανάσταση που συντελείται στην Ελλάδα ως μέρος ενός σχεδίου για

ΤΟΥ ΔΡΑ ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

News analysis

τη μετατροπή της Ελλάδας σε Silicon Valley της ΕΕ.

Είναι μαξιμαλιστική ή έστω δόκιμη μια τέτοια

στοχοθεσία; Σε προηγούμενα άρθρα αναλύθηκε ενδελεχώς πώς επιμέρους πρωτοβουλίες όπως η δημιουργία κέντρων δεδομένων πολυεθνικών εταιρειών ή η θέση σε εφαρμογή διάφορων ηλεκτρονικών πλατφορμών είναι καλοδεχούμενες, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, αλλά όχι ικανές και καθοριστικές από μόνες τους για να σηματοδοτήσουν μια αλλαγή παραδείγματος που θα καταστήσει τη χώρα μας ψηφιακά ώρι-

μη και κυρίως ελκυστική επενδυτικά όχι μόνο λόγω του χαμηλού εργατικού κόστους. Παρά το γεγονός ότι η πανδημία COVID-19 διευκόλυνε την ψηφιοποίηση αρκετών υπηρεσιών, ταυτόχρονα ανέδειξε τα μακροχρόνια και δομικά προβλήματα της χώρας στην ψηφιακή συνδεσιμότητα, τις ψηφιακές δεξιότητες και τον ψηφιακό γραμματισμό που κάθε άλλο παρά μας καθιστούν την ευρωπαϊκή «Κουλάδα του Πυριτίου».

Αυτό καταδεικνύει και η πρόσφατη δημοσιοποίηση του ευρωπαϊκού «Ψηφιακού Δείκτη Οικονομίας και Κοινωνίας» (The Digital Economy and Society Index -DESI). Σύμφωνα με τα αποτελέσματά της, η Ελλάδα παραμένει ουραγός, τρίτη από το τέλος, ανάμεσα στις 27 χώρες της ΕΕ. Στους πέντε βασικούς δείκτες «Ψηφιακές Υπηρεσίες Δημοσίου», «Δεξιότητες Ανθρώπινου Δυναμικού», «Υποδομή Διαδικτύου και Συνδεσιμότητα», «Χρήση Διαδικτύου από τους Πολίτες» και «Ενσωμάτωση Ψηφιακών Τεχνολογιών στις Επιχειρήσεις» κατατασσόμαστε μάλιστα στις 4 τελευταίες θέσεις. Η έκθεση

1. ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 24/09/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 24/09/2022

Σελίδα: 53

εν Ελλάδα: quo vadis?

προβαίνει σε μια σειρά δυσάρεστων διατυπώσεων που αναφέρονται στην έλλειψη υποδομών γρήγορης διασύνδεσης στο Διαδίκτυο και στην ψηφιακή ανετοιμότητα μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού να αξιοποιήσουν τις όποιες ψηφιακές ευκαιρίες. Όπως σημειώνεται στην έκθεση, απαιτείται περισσότερη πρόοδος, ιδίως όσον αφορά τη διεύθυνση σταθερών ευρυζωνικών επικοινωνιών ταχύτητας τουλάχιστον 100 Mbps, η οποία παραμένει πολύ χαμηλή (9%) σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (41%).

Τα στοιχεία αυτά έρχονται να προστεθούν στα ευρήματα άλλων διεθνών μελετών που καταδεικνύουν ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός στην Ελλάδα υποκρύπτει περισσότερους κινδύνους παρά οφέλη για τη χώρα, καθώς το επίπεδο ανισότητας στη χρήση του Διαδικτύου είναι από τα υψηλότερα, οι επενδύσεις στον χώρο της πληροφορικής δεν έχουν συντελέσει σημαντικά στην αύξηση της απασχόλησης, ενώ πολλές θέσεις

εργασίας κινδυνεύουν να καθούν ολοκληρωτικά λόγω της ψηφιακής αυτοματοποίησης συγκεκριμένων υπηρεσιών. Με λίγα λόγια, η ψηφιοποίηση στη χώρα μας τείνει να οδηγήσει στη δημιουργία μιας κοινωνίας πολλαπλών ταχυτήτων και σε ανισότιπες νέου τύπου που θα διακρίνονται από συγκεκριμένο ηλικιακό, οικονομικό και ταξικό πρόσημο.

Ενώ για την Ελλάδα οι όποιες μεταρρυθμίσεις μπορεί να φαντάζουν επαναστατικές, η απουσία εθνικού σχεδιασμού για την ψηφιακή σύγκλιση και την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων σε συνδυασμό με τη ραγδαία φτωχοποίηση που συντελείται (η χώρα μας είναι τρίτη στην ΕΕ, με 27,5%, σε ποσοστό πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας) επιδεινώνουν περαιτέρω την πρωτοφανή για ευρωπαϊκά επίπεδα ψηφιακή περιθωριοποίηση και θέτουν εν αμφιβόλω την επιτυχία των όποιων μεταρρυθμίσεων.

Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τον κοινωνικό χαρακτήρα των

όποιων ψηφιακών μεταρρυθμίσεων λαμβάνοντας υπόψη την αδήριτη ανάγκη μείωσης των τεχνολογικών ανισοτήτων και την εργαλειακή αξιοποίηση της τεχνολογίας για την ενίσχυση (και όχι την υπονόμευση) της δημοκρατίας και την επιβράδυνση της αυξανόμενης διάβρωσης της κοινωνικής συνοχής. Οι πρόσφατες διεθνείς αποκαλύψεις για τη χρήση τεχνολογιών λογισμικού για την κατασκόπευση πολιτικού της αντιπολίτευσης σε συνδυασμό με τα πορίσματα της προαναφερόμενης ευρωπαϊκής έκθεσης συνιστούν μια απρόσμενη ανώμαλη προσγγείωση και καθιστούν ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη υιοθέτησης ισχυρών θεσμικών δικλίδων διαφάνειας, λογοδοσίας και συμπεριληπτικότητας στη χρήση ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογικών μέσων παρακολούθησης.

Ο δρ Μιχάλης Κρητικός είναι ερευνητής του **ΕΛΙΑΜΕΠ** και ερευνητικός εταίρος σε θέματα Τεχνητής Νοημοσύνης και Ψηφιακής Μετάβασης στη Σχολή Διακυβέρνησης του Ελεύθερου Πανεπιστημίου των Βρυξελλών.